

Andragoški center Slovenije

114. Vključenosti odraslih v izobraževanje

V Sloveniji cilje glede vključenosti odraslih v izobraževanje vsebujeta Strategija razvoja Slovenije 2030 (SRS 2030) in Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 (ReNPIO22–30), na ravni EU pa Evropski steber socialnih pravic, Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) in Program znanj in spretnosti za Evropo. Uresničevanje ciljev merimo s kazalniki, ki upoštevajo različne metodologije. V nadaljevanju prikazujemo kazalnike vključenosti odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v Sloveniji in drugih državah EU, ki upoštevajo različne metodologije. Iz Tabele 1 je razvidno, da se njihove vrednosti med seboj razlikujejo, prav tako tudi uvrstitve Slovenije med državami EU.

Tabela 1: Vključenost odraslih (25-64 let) v formalno ali neformalno izobraževanje, po različnih statističnih raziskovanjih, v %

	Po ANP ¹ , v zadnjih štirih tednih ²				Po ANP ¹ , v zadnjih 12. mesecih ³	Po AIO ⁴ (2016) oz. UIO ⁵ (2022), v zadnjih 12. mesecih ³	Po AIO ^{4, 6} , v zadnjih 12. mesecih ³	
	2020	2021	2022	2023	2022	2016	2022	2016
EU	9,1	10,8	11,8	12,8	25,0	43,7	46,6	37,0
Avstrija	11,7	14,6	15,8	17,1	33,8	59,9	58,0	55,3
Belgija	7,4	10,2	10,3	11,1	21,5	45,2	41,6	39,4
Bolgarija	1,6	1,8	1,6	1,4	2,9	24,6	20,6	11,8
Ciper	4,7	9,7	10,5	11,0	25,3	48,1	44,9	44,8
Češka	5,5	5,8	9,4	9,9	24,0	46,1	45,7	22,8
Danska	20,0	22,4	27,9	30,5	49,1	50,4	53,0	50,4
Estonija	16,6	18,4	21,1	23,2	52,3	44,0	48,1	33,9
Finska	27,3	30,5	25,2	26,1	43,9	54,1	53,1	51,4
Francija	13,0	11,0	13,3	14,9	36,3	51,3	50,8	48,4
Grčija	4,1	3,5	3,5	3,4	5,6	16,7	16,6	16,0
Hrvaška	3,2	5,1	4,4	6,4	8,2	31,8	27,3	26,9
Irska	11,0	13,6	11,8	12,3	23,4	53,9	54,8	46,0
Italija	7,1	9,9	9,6	11,6	21,3	41,5	35,7	33,9
Latvija	6,6	8,6	9,7	10,7	20,7	47,5	52,2	39,0
Litva	7,2	8,5	8,5	10,7	19,5	27,9	31,4	25,0
Luksemburg	16,3	17,9	18,1	16,2	33,9	48,1	50,0	42,6
Madžarska	5,1	5,9	7,9	9,6	23,2	55,7	62,4	54,8
Malta	10,8	13,8	13,0	16,5	43,1	36,3	46,4	32,8

Nemčija	7,7	7,7	8,1	8,3	17,0	52,0	60,4	46,4
Nizozemska	18,8	26,6	26,4	26,4	45,4	64,1	65,2	57,1
Poljska	3,8	5,6	7,8	8,7	15,3	25,5	24,3	20,9
Portugalska	9,8	12,3	13,3	13,4	31,7	46,1	44,2	38,0
Romunija	1,0	4,9	5,4	6,7	9,6	7,0	25,6	5,8
Slovaška	2,8	4,8	12,8	10,5	44,1	46,1	54,8	42,6
Slovenija	8,4	18,9	22,3	19,9	36,2	46,1	42,4	40,3
Španija	11,0	14,3	15,2	15,8	27,6	43,4	49,2	30,4
Švedska	28,6	34,7	36,2	38,8	58,7	63,8	73,9	58,8

Vir: Eurostat (2024a), EMCO (2023). Opombe: ¹ Anketa o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu (ang. Labour Force Survey). ² Kazalnik meri vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v zadnjih štirih tednih pred izvajanjem ankete. Vrednost kazalnika je izračunana na osnovi letnih povprečij četrletnih podatkov. ³ Kazalnik meri vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v zadnjih 12. mesecih. ⁴ Anketa o izobraževanju odraslih (ang. Adult education Survey). ⁵ Statistično raziskovanje Učenje in izobraževanje odraslih (ang. Adult education Survey), ki se je prej v Sloveniji imenovalo Anketa o izobraževanju odraslih. ⁶ Kazalnik ne vključuje usposabljanja na delovnem mestu.

Vključenost odraslih (25–64 let) v vseživljenjsko učenje po podatkih **Ankete o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu (ANP)**, ki meri vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v obdobju štirih tednov pred izvajanjem ankete¹, se je v Sloveniji od leta 2010 večinoma zmanjševala, še posebej izrazito z izbruhom epidemije covid-19 v letu 2020. Leta 2021 je sledilo močno povečanje, kar je zlasti posledica razmaha spletnih seminarjev, pospešenega izvajanja izobraževanj, financiranih z javnimi sredstvi, in velike ponudbe brezplačnih izobraževanj; na podatke pa je vplivala tudi metodološka sprememba². Potem ko se je leta 2022 vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje še povečala, se je leta 2023 zmanjšala in je z 19,9 % drugo leto presegala cilj SRS 2030 ter cilj Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030, ki sta 19 %. Bila je precej večja kot v povprečju EU (12,8 %), od držav EU je zaostajala le za Švedsko, Dansko, Finsko, Nizozemsko in Estonijo.

Iz Tabele 2 in Tabele 3 je razvidno, da so v vključenosti odraslih v vseživljenjsko učenje v Sloveniji, podobno kot v drugih državah EU, razlike glede na socialnoekonomске značilnosti. Glede na starost in izobrazbo je najmanjša pri nizko izobraženih in starejših, kjer je tudi najmanj presegala povprečje EU (Tabela 2 in Tabela 3). Pri moških je manjša kot pri ženskah. Pri rojenih v tujini je manjša kot pri rojenih v Sloveniji in malo pod povprečjem EU. Glede na leto 2022 se je zmanjšala pri vseh socialnoekonomskih skupinah prebivalstva.

¹ Vrednost kazalnika je izračunana na osnovi letnih povprečij četrletnih podatkov.

² V statističnem raziskovanju Aktivno in neaktivno prebivalstvo, ki je vir podatka za izračun kazalnika vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje, so od prvega četrletja 2021 ciljna populacija vsi prebivalci zasebnih gospodinjstev v Sloveniji, do vključno konca leta 2020 pa so bili to vsi prebivalci Slovenije

Tabela 2: Vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje (po ANP¹), po spolu in starosti, 2023, v %

	Spol (25-64 let)		Starost (25-74 let)				
	Ženske	Moški	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	65-74 let
EU	14,0	11,6	20,1	13,4	11,3	7,5	3,6
Avstrija	18,6	15,5	27,2	18,8	14,4	8,8	3,4
Belgija	11,7	10,4	16,1	12,3	10,0	6,0	2,5
Bolgarija	1,6	1,3	5,0	1,1	0,5	0,3	n. p.
Ciper	11,0	10,9	13,9	12,0	11,5	5,0	2,3
Češka	10,5	9,3	13,4	10,6	9,5	6,1	1,3
Danska	35,3	25,7	38,7	29,6	29,1	24,2	21,1
Estonija	28,4	17,9	29,4	26,9	20,9	15,0	5,0
Finska	30,1	22,3	36,6	28,0	24,1	15,7	9,2
Francija	17,1	12,5	20,4	16,6	13,7	9,3	6,4
Grčija	3,4	3,4	10,2	2,4	1,5	0,9	0,2
Hrvaška	6,8	5,9	14,4	6,3	3,8	2,4	0,4
Irska	14,3	10,3	18,0	12,4	10,8	8,1	5,5
Italija	11,8	11,3	19,4	11,7	10,3	7,3	3,0
Latvija	13,5	7,8	16,5	11,3	9,8	6,2	2,2
Litva	12,9	8,5	14,0	12,4	9,7	7,1	3,6
Luksemburg	17,5	14,9	23,8	18,2	14,3	6,1	n. p.
Madžarska	10,6	8,5	11,5	10,0	10,0	6,4	1,0
Malta	18,2	15,0	22,2	19,4	12,6	7,1	2,9
Nemčija	8,6	7,9	17,9	7,4	5,3	3,6	1,2
Nizozemska	27,7	25,1	34,1	28,2	25,2	18,6	7,7
Poljska	9,5	7,9	13,1	9,7	8,0	3,8	1,8
Portugalska	14,0	12,7	20,1	15,3	12,7	7,1	2,9
Romunija	6,5	6,8	9,6	7,6	6,2	3,6	n. p.
Slovaška	10,4	10,7	13,9	11,5	9,8	6,8	n. p.
Slovenija	22,1	17,9	29,8	22,9	18,6	11,4	6,7
Španija	17,7	13,9	25,1	17,4	14,1	8,9	3,7
Švedska	46,1	31,7	45,4	39,8	38,4	30,4	19,6

Vir: Eurostat (2024a). Opomba: ¹ Po Anketi o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu (ang. Labour Force Survey), ki meri vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v zadnjih štirih tednih pred izvajanjem ankete.

Tabela 3: Vključenost odraslih (25–64 let) v vseživljenjsko učenje (po ANP¹), po izobrazbi, statusu aktivnosti in državi rojstva, 2023, v %

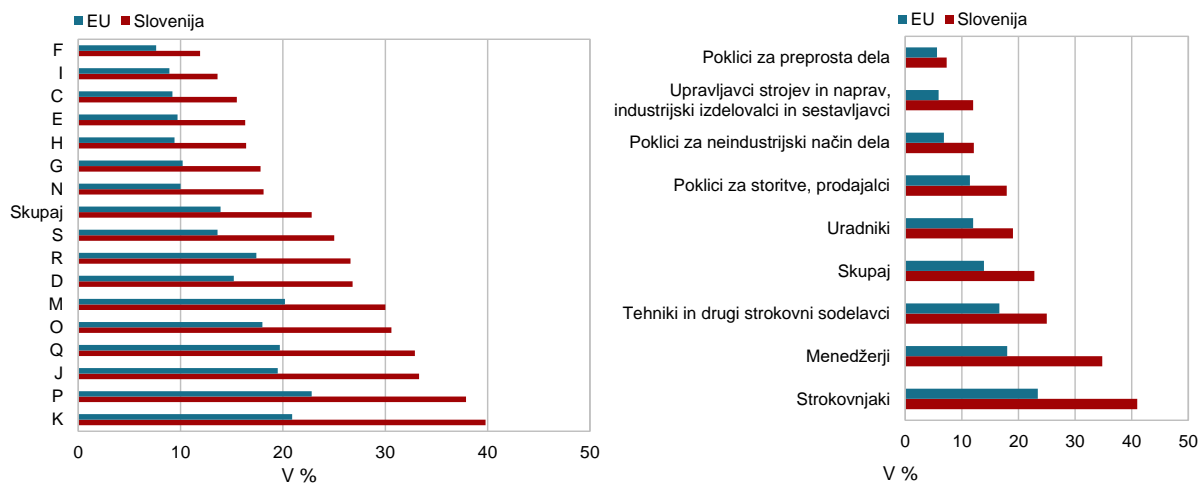
	Izobrazba			Status aktivnosti			Država rojstva	
	Nizka	Srednje-šolska	Terciarna	Delovno aktivni	Brezposelni	Neaktivni	Rojeni v poročajoči državi	Rojeni v tujini
EU	5,2	9,8	21,0	13,6	14,1	9,2	12,9	12,3
Avstrija	5,8	12,2	27,8	18,2	19,7	11,8	17,5	16,0
Belgija	4,6	7,6	16,6	11,3	13,6	9,8	10,7	12,3
Bolgarija	n. p.	1,3	2,3	1,0	n. p.	3,4	1,4	n. p.
Ciper	2,1	6,8	16,2	12,1	8,3	5,5	12,1	8,6
Češka	2,6	7,2	18,1	10,8	5,4	4,7	10,0	9,0
Danska	20,0	27,9	37,2	31,4	33,5	25,0	30,6	29,8
Estonija	10,0	16,9	33,8	24,6	25,0	12,1	23,6	20,5
Finska	19,8	23,9	30,1	26,4	25,9	24,5	25,1	33,6
Francija	5,8	10,6	22,4	16,0	15,1	10,0	15,3	12,6
Grčija	0,3	3,2	5,3	2,7	4,2	5,4	3,6	1,5
Hrvaška	0,6	4,4	12,8	6,7	5,5	5,5	6,5	5,2
Irska	4,5	9,0	16,1	12,4	18,8	10,7	11,3	14,6
Italija	3,2	11,5	25,2	13,0	6,9	8,6	12,6	5,8
Latvija	2,5	6,3	18,4	11,7	8,8	6,5	10,9	8,9
Litva	2,9	4,7	17,8	12,2	6,3	3,7	10,7	9,4
Luksemburg	6,6	11,3	22,4	17,1	26,8	10,6	16,0	16,3
Madžarska	3,6	7,2	16,6	10,5	3,0	4,9	9,6	9,0
Malta	6,2	15,2	27,8	18,3	n. p.	7,0	14,8	19,2
Nemčija	4,0	6,6	12,9	8,1	12,0	8,8	8,4	7,9
Nizozemska	14,5	24,6	33,4	28,2	29,1	15,4	26,3	27,0
Poljska	2,2	4,7	15,6	10,0	6,6	3,4	8,6	13,6
Portugalska	5,6	12,8	24,5	13,6	17,9	10,6	13,0	15,5
Romunija	1,4	6,5	12,8	8,6	n. p.	1,7	6,7	n. p.
Slovaška	n. p.	7,5	19,1	11,9	n. p.	4,9	10,5	n. p.
Slovenija	5,6	13,9	34,6	22,5	18,7	8,6	21,3	12,0
Španija	6,2	15,2	24,5	16,0	18,6	13,4	16,7	12,6
Švedska	26,9	32,1	46,8	38,3	51,3	36,3	39,3	37,2

Vir: Eurostat (2024a). Opomba: ¹ Po Anketi o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu (ang. Labour Force Survey), ki meri vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v zadnjih štirih tednih pred izvajanjem ankete.

Glede na status aktivnosti (delovno aktivni, brezposelni in neaktivni (osebe, ki ne participirajo na trgu dela) je vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje največja pri delovno aktivnih (Tabela 3), pri katerih je tako kot pri brezposelnih tudi večja kot v povprečju EU. Manjša kot v povprečju EU je pri neaktivnih, med katerimi so upokojenci in druge osebe, ki niso delovno aktivne ali niso brezposelne. Glede na leto 2022 se je zmanjšala pri vseh statusih aktivnosti. Razlike v vključenosti v vseživljenjsko učenje so tudi znotraj skupine zaposlenih. Glede na velikost podjetja je najmanjša v podjetjih z manj kot desetimi zaposlenimi. Glede na dejavnost je največja pri zaposlenih v finančnih in zavarovalniških dejavnostih in najmanjša v gradbeništvu (Slika 1 levo), glede na poklic je največja pri strokovnjakih, najmanjša pri zaposlenih s poklici

za preprosta dela (Slika 1 desno). V povprečju je večja v dejavnostih in poklicih, kjer je večji delež terciarno izobraženih in manjša v tistih, kjer je večji delež nizko izobraženih.

Slika 1: Vključenost zaposlenih v vseživljenjsko učenje, po dejavnostih (levo) in poklicih (desno), po ANP¹, 2023, v %

Vir: Eurostat (2024a), Opombi: ¹ Po Anketi o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu, ki meri vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v zadnjih štirih tednih pred izvajanjem ankete. V sliki levo so prikazane dejavnosti: K–Finančne in zavarovalniške dejavnosti, P–izobraževanje, J–informatijske in komunikacijske dejavnosti, Q–zdravstvo in socialno varstvo, O–Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti, M–strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, D–oskrba z električno energijo, plinom in paro, R–kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, S–druge dejavnosti, N–druge raznovrstne poslovne dejavnosti, G–trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil, H–promet in skladiščenje, E–oskrba z vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja, C–predelovalne dejavnosti, I–gostinstvo in F–gradbeništvo.

Eurostat je prvič objavil kazalnik vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje v zadnjih 12. mesecih (po ANP), ki se zaradi drugačnega časovnega zajema podatkov razlikuje od vrednosti kazalnika vključenosti odraslih v izobraževanje v zadnjih štirih tednih (tudi po ANP). Leta 2022 je bila vključenost odraslih v izobraževanje v zadnjih 12. mesecih s 36,2 %, nad povprečjem EU (25,0 %), kar Slovenijo uvršča na deveto mesto med državami članicami EU. Zaostajala je za ciljem Resolucije Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030), ki je 47 % do leta 2025 in ki so ga zaenkrat dosegle le Švedska, Estonija in Danska.

Vrednost kazalnika vključenost odraslih v izobraževanje v zadnjih 12. mesecih, ki upošteva metodologijo ankete Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP) je zaradi razlik v metodologijah³ drugačna kot vrednost kazalnika, ki upošteva metodologijo raziskovanja Učenje in izobraževanje odraslih (UIO). Vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje⁴ v zadnjih 12. mesecih (po raziskovanju UIO), je bila leta 2022 (zadnji mednarodni podatek) s 42,4 % pod povprečjem EU (46,6 %). Slovenija se je med državami članicami EU uvrstila na 19. mesto in je močno zaostajala za državami z največjo vključenostjo (Švedska,

³ Eurostat navaja naslednje razloge za razlike med podatki po raziskovanjih ANP in UIO namen raziskovanja; razlike v pokritju neformalnega izobraževanja (pri ANP ni vključeno usposabljanje na delovnem mestu); nabor spremenljivk, vezanih na neformalno izobraževanje; razlika med vprašanoma v anketnem vprašalniku; uporaba proksijev; usposabljanje anketarjev; družbeno zaželeni odgovori; obdobje zbiranja podatkov in druge metodološke razlike. Podrobneje gl. Eurostat (2024 b). Za Slovenijo sta najverjetnejša razloga za razliko v podatkih razlika v definiciji neformalnega izobraževanja (izključevanje usposabljanja na delovnem mestu pri raziskovanju ANP) in pozornost, ki ga neformalno izobraževanje prejme med anketiranjem (SURS, 2024).

⁴ Pri neformalnem izobraževanju so upoštevani: tečajji, delavnice ali seminarji, u usposabljanje na delovnem mestu, inštrukcije oz. zasebne učne ure.

Nizozemska in Madžarska). Glede na leto 2016⁵ (predhodni podatek) se je zmanjšala, kar je pomenilo oddaljitev od cilja Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030, ki je 66 % v letu 2030.

Program znanj in spretnosti za Evropo⁶ vsebuje cilj, po katerem bi morale biti do leta 2025 vsako leto vsaj 50 % odraslih vključenih v izobraževanje ali usposabljanje. Evropski steber socialnih pravic⁷ pa je v okviru akcijskega načrta predvidel, da bi morale biti do leta 2030 vsako leto vsaj 60 % odraslih vključenih v izobraževanje ali usposabljanje. Vsaka država članica EU je sprejele tudi nacionalni cilj, ki je za Slovenijo prav tako 60 %. Istočasno je to tudi eden od ciljev Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030. Za merjenje uresničevanja cilja je bil razvit kazalnik vključenost odraslih v formalno ali neformalno izobraževanje, ki pa ne vključuje usposabljanja na delovnem mestu. Leta 2016⁸ (zadnji podatek) je bilo v Sloveniji v izobraževanje vključenih 40,3 % odraslih, kar je nad povprečjem EU (37 %), Slovenija se je po vrednosti kazalnika uvrstila na 13. mesto med državami članicami EU.

Viri:

EK (2020). European Skills Agenda. Pridobljeno na:
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>

EK (2021a). *The European Pillar of Social Rights*. Pridobljeno na:
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_en#background

EK (2021b). *The European Pillar of Social Rights Action Plan*. Pridobljeno na:
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_en

Eurostat (2024a). Podatkovna baza. Luxemburg: Eurostat. Pridobljeno na:
<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Eurostat (2024 b). Information note Participation in education and training during the last 12 months – differences between data available from two sources. <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser-backend/api/public/explanatory-notes/get/Info note TRNG AL 20240423.pdf>

Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 (ReNP1022–30). Uradni list RS, št. 49/22.

Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030). Uradni list EU, št. 2021/C 66/01.

---

⁵ Za leto 2016 je vir za izračun kazalnika Anketa o izobraževanju odraslih (AIO).

⁶ Ang. European Skills Agenda.

⁷ The European Pillar of Social Rights.

⁸ Za leto 2016 je vir za izračun kazalnika Anketa o izobraževanju odraslih (AIO).

SURS (2024). Zapisnik 15. seje Sosveta za statistiko izobraževanja in usposabljanja.
https://www.stat.si/doc/sosvet/Sosvet_19/SosvetSeja15_829595.pdf

SVRK (2017). Strategija razvoja Slovenije 2030 (SRS 2030). Pridobljeno na:
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKRR/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

Kontaktna oseba za področje: Tanja Čelebič, UMAR, tanja.celebic@gov.si

Informacijo pripravila: Tanja Čelebič, UMAR, tanja.celebic@gov.si